

نقش بیمه در جبران خسارت ناشی از انتقال خون آلوده

دکتر علی رفیعی مقدم¹-راضیه محسنی²

چکیده

علم پزشکی به ویژه در زمینه خون و فراورده های خونی در قرن اخیر پیشرفت های فراوانی داشته است. با افزایش نیازمندان به خون تاسیس مراکزی جهت ارائه خدمات به آن ها قابل پیش بینی بود. اما انتقال خون برای فرد دریافت کننده خالی از خطر نخواهد بود، به عنوان مثال پس از استفاده مراجعین از بسته های خونی توزیع شده توسط سازمان انتقال خون در مراجعین به بیماری های خطرناکی از جمله ایدز، هپاتیت و غیره مبتلا شدند. از یک سو، یافتن مسوول وقوع حادثه با تطبیق مورد با نظام مسوولیت مدنی سنتی کاری بس دشوار می نمود و از سوی دیگر، یافتن طریق مناسب جبران خسارات با این قلمرو وسیع نیز نیازمند تحلیل و بررسی فراوان دارد. در این میان جبران خسارات از طریق بیمه از سوی بسیاری از حقوقدانان مطرح گردید. در این مقاله برآنیم تا با نقد و بررسی روش بیمه کردن چنین مسوولیتی بدین سوال پاسخ دهیم که آیا بیمه مسوولیت ناشی از انتقال خون آلوده را می توان به عنوان قالبی برای حمایت از قربانیان حال و آینده دانست؟ ضمن پذیرش بیمه مسوولیت مدنی به واسطه وجود برخی دشواری ها، دشواری اثبات مسوولیت، صندوق جبران خسارت به دلیل داشتن اثرات مثبت در حقوق فرانسه پیشنهاد می دهیم.

واژگان کلیدی:

مسوولیت مدنی، انتقال خون، بیمه مسوولیت مدنی، صندوق تضمین خسارات.

¹ استادیار دانشکده حقوق و الهیات دانشگاه شهید باهنر کرمان

² دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی دانشگاه شهید باهنر کرمان

مقدمه

در هر موردی که شخص ملزم به جبران خسارت وارد آمده به دیگران باشد می گویند در برابر او مسئولیت مدنی دارد. مسوولیت زاییده ی ارتباط انسان ها است. اگر انسان ها هیچ گونه ارتباطی با هم نداشته باشند به تبع هیچ گونه مسوولیتی ایجاد نخواهد شد، اما با پیشرفتهای چشم گیر علمی بشر امروزی در روابط بسیار پیچیده پا نهاد که فزونی یافتن مسوولیتها امری دور از انتظار نبود.

پیشرفت های پزشکی در چند دهه ی اخیر از جمله مصادیق بارز این امر هستند که به واسطه ی اهمیت این رشته بر قوانین مربوط به مسوولیت و نظام جبران خسارت تاثیرگذار بوده است. با مطرح شدن تهیه و تولید و توزیع خون به نیازمندان قهرا مسایل و روابطی دارای آثار حقوقی مطرح گردید.

با گسترش نیازمندان به خون و تاسیس مراکزی جهت ارائه خدمات به آن ها قابل پیش بینی بود که این رابطه خالی از خطر نخواهد بود با وجود این پیش از مطرح شدن پرونده موسوم به پرونده ی هموفیلی های ایران در سطح ایران و بحران خون های آلوده بعد از دهه ی 1980، هیچ گونه نظام مسوولیت مدنی که پاسخ گوی مساله مطروحه باشد وجود نداشت. با گزارش شدن اولین موارد توزیع خونهای آلوده حقوقدانان را به تکاپوی تحلیل و تفسیر انداخت بدین معنا که به تطبیق سه رکن مسوولیت مدنی(ضرر، رابطه سببیت، فعل زیانبار) با مساله پرداختند.

علاوه بر اینکه تعیین ضرر حاصل از انتقال خون آلوده کاری بسیار دشوار است به واسطه ی این که از یک سو بسیاری از قربانیان قبل از اقامه دعوا فوت شدند. از سوی دیگر، تنها بحث بر سر ضرر مادی و بدنی نیست، ضررهای معنوی که قربانیان متحمل می شوند نیز مطرح می گردد علاوه بر ضررهای از این قبیل به عنوان یک خطر اجتماعی مطرح است. زیرا قابلیت انتقال به نسل های آینده(از طریق والدین یا همسر قربانی) یا سایر افراد در ارتباط با قربانیان را دارد.

در روند انتقال خون به بدن یک فرد نیازمند عوامل گوناگونی دست دارند از جمله پزشک به عنوان تجویز کننده تزریق خون، دولت از باب انحصاری بودن تهیه و تولید خون (ارائه دهنده نوعی خدمت)، عامل ورود ضرر به قربانی در صورتی که نیازمندی وی به سبب جرح و حادثه فرد باشد.

تحولات اجتماعی و اقتصادی دهه های اخیر به ویژه اصل جبران کامل خسارات و ضرورت حمایت از زیان دیده سبب گردید تا نویسندگان حقوق برای این قبیل خسارات که دارای سبب مجمل هستند دست به نوآوری هایی بزنند از جمله ارائه نظریاتی جهت تسهیل شناسایی سبب ورود زیان 1-تقصیر گروهی و تقصیرهای مرتبط، 2-مسئولیت ناشی از فعل شی (محافظت گروهی یا محافظت به نحو مشترک)، 3-مسئولیت فعل غیر (تقصیر در سازماندهی و مراقبت یا شکل جدیدی از مسئولیت نوعی)، 4-مشارکت مادی تکمیلی (قاعده همه یا هیچ)، 5-خطر ایجاد صدمه، 6-شخصیت حقوقی اسباب مجمل و نا شناس، 7-تضعیف رابطه ی علیت میان ضرر و فعل زیانبار یا عدم امکان اثبات آن رابطه، 8-از دست دادن بخت سلامتی، 9-قاعده قرعه، 10-تعیین تکلیف توسط قاضی و حاکم شرع، 11-تعیین تکلیف توسط قانون گذار.

دشواری هایی که از هریک از این نظریات حاصل می گردید سبب ایجاد اندیشه های جدید شد. از جمله این موارد به خصوص در کشور فرانسه تعیین تکلیف توسط قانون گذار بود که در قانون 31 دسامبر 1991 مبنایی جهت جبران خسارت به نفع زیان دیدگان و ویروس ایدز از طریق آلودگی انتقال خون مقرر نموده است.

اما آنچه در راستای بحث ما قرار می گیرد شیوه های پیشنهادی جهت جبران خسارت قربانیان ناشی از خون آلوده می باشد. یکی از طرق جبران خسارت که در حقوق بسیاری از کشورها مورد توجه قرار گرفته است . قراردادهای بیمه به صورت های مختلف است از جمله قراردادهای بیمه مسئولیت مدنی و بیمه محصول است . در این جا ابتدا به توضیح مختصری در مورد این بیمه ها (مبحث اول) آورده می شود سپس به تطبیق این نوع بیمه با مساله انتقال خون (مبحث دوم) خواهیم پرداخت.

مبحث اول - مفهوم و فواید بیمه مسوولیت

گفتار اول - بیمه های مسوولیت

الف - تعریف بیمه های مسوولیت³

بیمه های مسوولیت در آغاز برای جبران خسارت های سنگین ناشی از پیشرفت صنایع و گستردگی حرفه و فن به وجود آمد. لذا این نوع بیمه ها بیش از هر چیز با نظریه خطر مرتبط هستند. در آغاز از بیمه های مسوولیت انتقاد می شد و آن را موجب معاف شدن اشخاص از مسوولیت می دانستند و اعتقاد داشتند که این بیمه ها هدف اساسی مسوولیت مدنی را که پیشگیری از خسارت است از بین می برد و اشخاص در روابط اجتماعی خود، رعایت احتیاط را نخواهند کرد. مخالفان این نوع بیمه را مخالف با نظم عمومی و اخلاق حسنه و مشوش افراد به سهل انگاری و بی مبالاتی می دانستند. قرارداد بیمه مسوولیت، سرانجام بر موجب رای اصراری در اول ژانویه 1845 محکمه استیناف پاریس، رسماً معتبر شناخته شد، مشروط بر اینکه خسارات عمدی را تحت پوشش قرار ندهد.⁴

بیمه مسوولیت، بیمه ای است که مسوولیت مدنی بیمه گذار در قبال اشخاص ثالث پوشش داده می شود. بیمه های مسوولیت مدنی در دنیای امروز به شدت گسترش یافته است. هر جا افراد، مسوولیت مدنی در قبال دیگران دارند سعی بر این دارند که مسوولیت خویش را نزد شرکتهای بیمه، بیمه تمایند. نقش بیمه در انواع مسوولیت مدنی فوق العاده قوی و موثر می باشد چرا که دارایی انسان دائماً در معرض خطر دعاوی

³ Liability insurance

⁴ صالحی، حمید رضا، بیمه مسوولیت مدنی مشاغل پزشکی، چالش ها، ضرورت ها و فرصت ها، فصلنامه حقوق پزشکی، سال هشتم، شماره بیست و نهم، تابستان 1393.

اشخاص ثالث است . که بر لحاظ مسئولیت مدنی علیه وی اقامه شده است⁵. برخی به بیمه های مسئولیت ، بیمه های دین یا بدهی نیز می گویند چون موضوع آن بر عهده گرفتن را بر مسئولیت عهده بیمه گذار توسط بیمه گر است و اگر این بیمه گر مسئولیت را بر عهده نگیرد و این کاهش دارایی متوجه بیمه گذار شده و از دارایی بیمه گذار خارج می شود . پس به نوعی پوشش در بیمه های مسئولیت مدنی متوجه اموال بیمه گذار می شود.

ب-فوائد بیمه های مسوولیت:

1. کمک مالی به فرد مسوول (حمایت از اموال و دارایی ها وی)

2. به وجود آوردن اطمینان خاطر برای زیان دیدگان از این جهت که خسارت های زیان دیده حتما جبران خواهد شد.

گفتار دوم- طرح بیمه مسئولیت تولیدکنندگان و فروشندگان محصول

در بسیاری موارد، زیان دیدگان احتمالی نامعین و نامحدود هستند. به این لحاظ شناخت حدود مسوولیت بسیار مشکل است و طراحی بیمه مناسب برای این گونه مسوولیتها براساس تخمین و با استفاده از تجارب گذشته امکان پذیر می شود . از جمله این نوع مسوولیت ها می توان به موارد زیر اشاره کرد.

⁵ .نعیمی ، عمران و محمد مهدی صداقت، قانون بیمه در نظم حقوقی کنونی(علمی-کاربردی)، انتشارات جنگل، 1392، ص 39.

1-مسئولیت صاحبان وسایل نقلیه (زمینی- هوایی- دریایی) در مقابل مسافری، صاحبان کالا، عابری و اشخاص دیگری که در مسیر این وسایل قرار می گیرند.

2-مسئولیت تولیدکنندگان انواع محصولات اعم از غذایی، دارویی، اسباب بازی و لوازم منزل در مقابل مصرف کنندگان این محصولات.⁶

براساس این طرح مسئولیت مدنی تولیدکنندگان و فروشندگان محصول در دو بخش خطرات تبعی از محصول و تضمین کیفیت محصول در برابر مصرف کنندگان و اشخاص ثالث تحت پوشش بیمه ای قرار می گیرد.⁷

مبحث دوم- بیمه جبران خسارت ناشی از انتقال خون آلوده

گفتار اول- جبران خسارت ناشی از انتقال خون آلوده در حقوق ایران

در ایران پس از پرونده انتقال خون آلوده به بیماران مبتلا به هموفیلی⁸ وضع مقرر ی خاص این گونه خسارات ضروری می نمود، با این حال برای حمایت از قربانیان تنها به تصویب مقرر ی در قانون بودجه اکتفا شد.

بند پ تبصره 14 قانون بودجه 1386: سازمان انتقال خون موظف است به منظور حمایت از بیمارانی که به علت دریافت خون و محصولات خونی به بیماری های منتقله از آن مبتلا می گردند، محصولات خونی

⁶ جباری، غلامحسین، بیمه مسوولیت، مقالات آسیا، بهار 79، ص 22.

⁷ نعیمی، عمران و محمد مهدی صداقت، همان، ص 50.

⁸ رای پرونده موسوم به هموفیلی ها صادره از شعبه 1060 دادگاه های عمومی و انقلاب تهران.

تولید شده ی خود را در نزد شرکت های بیمه ی تجاری، بیمه نماید . مبلغ بیست و پنج میلیارد ریال اعتبار ردیف 503929 مندرج در قسمت چهارم این قانون برای بیمه ی محصولات خونی اختصاص می یابد. شرکت های بیمه ی تجاری متعهد می گردند . هزینه های مربوط به عوارض و خسارت های ناشی از تزریق محصولات خونی را پرداخت نمایند . در صورتی که عوارض و خسارت های ناشی از تزریق محصولات خونی با تشخیص سازمان نظام پزشکی مربوط به اهمال سازمان انتقال خون نباشد آن سازمان مسئولیتی در قبال عوارض حقوقی مربوطه نخواهد داشت. «

نکته قوت این مقررہ این است که از لحن آن به خوبی اجباری بودن بیمه را می توان از آن استنباط کرد. با وجود این اجبار تنها بر دوش سازمان انتقال خون (مسوول احتمالی) قرار گرفته است. البته با ید گفت مفهوم صفت حجیت ندارد بدین معنا که شناسایی مسوولیت برای سازمان انتقال خون نافی مسوولیت سایر اسباب دخیل نخواهد بود (اثبات شی نفی ماعدا نمی کند).

با توجه به قسمت پایانی ماده به نظر می رسد که قانونگذار مسوولیت سازمان انتقال خون را مبتنی بر تقصیر دانسته و در صورتی که این سازمان هیچگونه تقصیری مرتکب نشده باشد، مسوولیتی نخواهد داشت در نتیجه بیمه نیز ملزم به جبران خسارت نخواهد بود .

اما با توجه به مبنای این ماده تحلیل فوق صحیح به نظر نمی رسد در حقیقت بر اساس این ماده سازمان انتقال خون محصولات خونی نه مسوولیت خود را بیمه خواهد کرد. بیمه های اجباری گامی به سوی کوتاه کردن سیر پر پیچ و خم دادرسی (اقامه دعوا مسئولیت مدنی) است .

هر چند بیمه های مسوولیت گامی عظیم در راه جبران خسارت بیشتر زیان دیدگان است اما در این مورد نیز باید ابتدا مسوولیت فرد به اثبات برسد. اما نمی توان این بیمه را قالبی کامل برای حمایت از قربانیان ناشی از انتقال خون آلوده دانست زیرا:

اولاً این بیمه فرع بر مسوولیت می باشد قربانی بر اساس مبنای و ارکان پذیرفته شده در مسوولیت مدنی ابتدا باید مسوولیت فرد را اثبات نماید. بنابراین در روند پر پیچ و خم دادرسی کمکی به زیان دیده نخواهد کرد بلکه می توان مهمترین فایده این نوع بیمه ها برای زیان دیدگان جلوگیری از برخورد با اعسار مسوول دانست.

ثانیاً امروزه به دلیل گسترش موارد مسوولیت و دشوار شدن برآورد پیامدهای مالی قراردادهای بیمه ، برخی محدودیت ها در انتقال ریسک به بیمه گذاران پدید آمده است. از آنجا که یکی از شرایط اساسی صحت عقود معین بودن موضوع معادله است.

موضوع بیمه در بیمه مسوولیت از طرف بیمه گذار حق بیمه از طرف بیمه گر عبارتست از قصد او به جبران خسارت یا پرداخت مبلغی نسبت به مال معین یا مسوولیت معین یا شخص معین، در مقابل خطر یا خطرهای معین، نسبت به نفع بیمه ای معین. در خصوص مورد بحث اساساً تعیین میزان ضررهای تحمیل شده بر قربانی اعم از مادی و معنوی به طور قطعی و معین کاری بس دشواری است. در نتیجه از یک سو، برای بیمه کردن این ضررها مجبور به طی مراحل پیچیده اقتصادی خواهیم بود.

ثالثاً اصولاً بیمه نامه دارای دو ویژگی اصلی هستند: نخست اینکه این قراردادها را معمولاً بیمه گران طراحی می کنند . دوم اینکه در بسیاری از بیمه نامه ها قالب کلی استفاده می شود. با وجود تلاش های انجام شده برای طراحی و تدوین دقیق بیمه نامه ها، در برخی موارد مهم ، تفسیر و تبیین مفاد بیمه نامه ضرورت پیدا می کند. به گونه ای که در شرایط حاد آن ، دخالت دستگاه قضایی و دادگاه لازم می شود دیدگاه ها و برداشتهای دو طرف متفاوت از یکدیگر است. این امر سبب روی آوردن دادگاه ها با تفسیرهای مبتنی بر جیب های بزرگ یا قاعده ابهام گردیده است .

رابعاً این نوع بیمه ها به لحاظ تعداد زیاد قربانیان در صورت وقوع خسارت برای شرکت های بیمه ریسک بالایی هستند در حقیقت بیمه ای که دارای پشتوانه قوی انداز جمله بیمه های با ساختار دولتی حاضر به قبول این نوع بیمه ها هستند . اما با پذیرش این استدلال مشکل تعارض مصالح به وجود می آید زیرا تهیه و توزیع فراورده های خونی در انحصار دولت است در نتیجه سازمان بیمه گر از جنس تولید کننده می گردد. اما ساختار بیمه های غیر دولتی فارغ از این مشکل خواهد بود. زیرا از یک سو این بیمه ها برای جلوگیری از متحمل شدن زیان گسترده بر روند جمع آوری خون و توزیع و فرآورده های خونی نظارت های گسترده ای خواهند داشت. هم چنین مصرف کنندگان از آن جهت که سازمان بیمه گر از جنس تولید کننده نیست از اطمینان و آرامش بیشتری برخوردار خواهند.

گفتار دوم- صندوق تضمین و جبران خسارت ناشی از انتقال خون آلوده

همان طور که در مقدمه گفته شد انتقادات وارد به هر یک از نظریات ارائه شده حقوقدانان را به سوی نظریه تعیین و تکلیف توسط قانون گذار سوق داد از جمله:

بند اول- قانون 21 دسامبر 1968 مبنای جبران خسارتی را ایجاد کرد که در خصوص خسارات وارد به محصولات توسط گراز یا حیوانات شکاری بزرگ به زیان دیدگان اجازه می دهد جبران خسارت را بدون تعیین مسوول ورود زیان بخواهند.⁹

بند دوم- پیشنهاد صندوق های تضمینی : صندوق تضمینی اتومبیل که شناخته ترین آنهاست. این نوع صندوق به موجب قانون 31 دسامبر 1951 به منظور پوشش خسارات جانی ناشی از وسایل نقلیه موتوری زمینی (خودرو) که رانندگان آنها ناشناخته بوده، زیر پوشش بیمه نبوده و یا معسر باشند، تاسیس شد. این صندوق تنها خساراتی را تحت پوشش قرار می دهد که در خاک فرانسه (چه سرزمین اصلی، چه مناطق ماوراء بحار) رخ داده باشد. در طی سال های بعد بود که فعالیت صندوق به زیان های ناشی از حوادث شکار (قانون 11 ژوئیه 1966) و صدمات مادی ناشی از حوادث رانندگی (قانون 30 نوامبر 1966) گسترش یافت.¹⁰ بعدها در مورد قربانیان مبتلا به ویروس ایدز که در نتیجه انتقال خون آلوده به آن مبتلا شده بودند (قانون 31 دسامبر 1991) و سرانجام در مورد قربانیان حوادث پزشکی (قانون 4 مارس 2002) روش ایجاد صندوق پذیرفته شد.¹¹

⁹ محسنی، حسن، رضا مرادی نژاد، مطالعه تطبیقی راهکارهای جبران زیان ناشی از سبب مجمل و ناشناس در مسوولیت مدنی، فصلنامه حقوق، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دوره 40، شماره 1، بهار 1389، ص 313

¹⁰ مرادزاده، حسن، اشخاص دارای معلولیت در نظام مسوولیت مدنی، شهر دانش موسسه مطالعات پژوهشهای حقوقی، تهران، 1390، ص 174.

¹¹ کاظمی، محمود، ضرورت تغییر نظام مسوولیت مدنی پزشکی در حقوق ایران با نگاهی به تحولات ایجاد شده در حقوق فرانسه، فصلنامه حقوق، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دوره 41، شماره 2، تابستان 1390، ص 165

ریشه های صندوق های تضمینی در فرانسه را می توان در دوران قبیله نشینی یافت ، چه بسا که مبنای این سخن بر وجود نوعی همبستگی اجتماعی میان اعضای خانواده در بروز خطرات و دشواری ها باشد.

فلسفه ظهور این صندوق ها با مبانی حقوقی کشور ما نیز چندان دور نیست به طوری در مورد خسارات بدنی در مورد آن قانون گذاری شده است. صندوق تامین خسارتهای بدنی که همزمان با اجباری شدن بیمه مسئولیت حوادث رانندگی تاسیس شده است . تعهدات صندوق مذکور از محل درصدی که شرکتهای بیمه از حق بیمه های دریافتی خود بابت بیمه های مسئولیت رانندگی دریافت می کنند، انجام می شود.

در حال حاضر شرکتهای بیمه ایرانی سه درصد از حق بیمه ی بیمه های مذکور را بر صندوق می پردازند و در سایر موارد که قانون گذاری نشده است، نویسندگان حقوق با تطبیق هدف ایجاد این صندوق ها در سایر کشورها با برخی مواد قانون مجازات نظر به گسترش تاسیس چنین صندوق هایی در موارد خاص داشته اند. برای مثال وقتی در قتل خطای محض، جانی، عاقله ای نداشته یا عاقله وی تا سه سال از عهده پرداخت دیه باز می ماند این دولت است که دیه را به بازماندگان قربانی می پردازد و فرد مجنون یا نابالغ هیچ گاه مسوول باز پرداخت خسارات انگاشته نمی شود. باید عدالت را در تاسیس صندوقی جهت تامین خسارات ناشی از افعال زیانبار اشخاص دچار معلولیت ذهنی جستجو کرد.¹²

پس از پذیرش این نوع صندوق ها پرسش اصلی منابع مالی این صندوق هاست. تعهدات صندوق تامین خسارتهای بدنی از محل درصدی که شرکتهای بیمه از حق بیمه های دریافتی خود بابت بیمه های

¹² مرادزاده، حسن، همان ص 236.

مسئولیت رانندگی دریافت می کنند . انجام می شود ، در حال حاضر شرکتهای بیمه ایرانی سه درصد از حق بیمه ی بیمه های مذکور را بر صندوق می پردازند. به نظر می رسد از یک سو، به دلیل حجم بالای استفاده کنندگان از خون و در نتیجه بالا رفتن هزینه ها و دولتی بودن توزیع خون و فرآورده های خونی بی شک دولت تامین کننده بخش وسیعی از منابع مالی این صندوق و از سوی دیگر، در راستای هدف توزیع ضرراختصاص دادن مالیات های دریافتی به این صندوق ها یا کسب درآمد از طریق حق عضویت پزشکان و مراکز درمانی منطقی خواهد بود.

نتیجه

1. به دلیل اهمیت بسیار بالای مساله خون و فراورده های خونی و مسوولیت های ناشی شده از آن علاوه بر این ناکارایی نظریات ارائه شده جهت وصول به هدف جبران کامل خسارات قربانیان این حوزه نیازمند تعیین تکلیف از سوی قانون گذار به منظور تعیین قلمرو مسوولیت ها و خسارات ناشی از انتقال خون آلوده است.

2. بیمه های مسوولیت با وجود نقش حمایت کننده گی خود (از فرد مسوول و زیان دیده) به دلیل ابعاد مختلف زیان ها (مادی و معنوی) و تعداد زیاد اسباب دخیل در روند انتقال خون و قربانیان نه تنها وارد مراحل پیچیده شده اند، بلکه مسوولیت بلاشرط را حتی در صورت اجباری شدن ایجاد نمی کنند. در نتیجه قربانی مجبور به طی مراحل دادرسی می باشد. البته با توجه به تفسیری که از بند پ تبصره 14 بودجه 1386 ارائه گردید، سازمان انتقال خون محصولات خود را نه مسوولیت بیمه می کند. از میان ساختارهای بیمه ساختار بیمه های غیر دولتی همانطور که گفته شد، نزدیکی بیشتری با هدف ایجاد بیمه های مسوولیت دارند و مرجح اند.

3. به منظور اجتناب از بروز مشکلات بر سر راه بیمه می توان از تجربه سایر کشورها از جمله فرانسه برای رسیدن به هدف مطلوب بهره برد و اقدام به تاسیس صندوقی جهت قربانیان ناشی از انتقال خون آلوده نمود یا به طور کلی صندوق تضمین خسارت قربانیان حوادث پزشکی تاسیس و بخش معینی از آن را به قربانیان ناشی از انتقال خون آلوده اختصاص داد.

1. بادینی، حسن، هدف مسوولیت مدنی، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، شماره 66، زمستان 1383.
2. پاتریس ژوردن، ترجمه مجید ادیب، نشر میزان، چاپ اول، بهار 1386.
3. جباری، غلامحسین، بیمه مسوولیت، مقالات آسیا، بهار 79.
4. صالحی، حمید رضا، بیمه مسوولیت مدنی مشاغل پزشکی؛ چالش ها، ضرورت ها و فرصت ها، فصلنامه حقوق پزشکی، سال هشتم، شماره بیست و نهم، تابستان 1393.
5. کاتوزیان ناصر، مسوولیت ناشی از عیب تولید، دانشگاه تهران، تهران 1384.
6. کاظمی، محمود، ضرورت تغییر نظام مسئولیت مدنی پزشکی در حقوق ایران با نگاهی به تحولات ایجاد شده در حقوق فرانسه، فصلنامه حقوق، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دوره 41، شماره 2، تابستان 1390.
7. کاظمی محمود، مسوولیت مدنی ناشی از انتقال خون آلوده، فصلنامه حقوق، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دوره 37، شماره 3، پاییز 1386.
8. راه چمنی، ابوالقاسم، مسوولیت و بیمه مسوولیت، فصلنامه آسیا، تابستان 1384.
9. ایزانلو محسن و مجتبی اشراقی آرانی، بررسی ماهیت شرط مطالبه در بیمه مسوولیت مدنی (مطالعه تطبیقی در حقوق ایران و فرانسه حقوق تطبیقی، 85، ج 7، شماره 1، 1390).
10. مرادزاده، حسن، اشخاص دارای معلولیت در نظام مسوولیت مدنی، شهر دانش موسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی، تهران، 1390.
11. محسنی، حسن، رضا مرادی نژاد، مطالعه تطبیقی راهکارهای جبران زیان ناشی از سبب مجمل و ناشناس در مسوولیت مدنی، فصلنامه حقوق، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دوره 40، شماره 1، بهار 1389.
12. میرشکاری عباس و زینب فرازمنند و زهرا علی اکبر نیشابوری، در تامل رای در زمینه مسوولیت مدنی ناشی از انتقال خون های آلوده، فصلنامه علمی تخصصی، سال اول، شماره 3، بهار 1392.
13. نعیمی، عمران و محمد مهدی صداقت، قانون بیمه در نظم حقوقی کنونی (علمی-کاربردی)، انتشارات جنگل، تهران 1392.

The Rule of Insurance in Compensation Damages due to Transfusion of Contaminant Blood

Dr. Rafie moghadam,R.Mohseni

Abstract

In recent century, medical science has been significantly progressed. Because of increasing the number of blood recipients, the importance of establishment of Blood Transfusion Organizations (BTO), in order to offer services to them, was predictable. However, blood transfusion for recipients will not be safe for instance by using blood banks of BTO users were infected with HIV, Hepatitis viruses and etc. Therefore, finding of responsible for this case through the matching the case with traditional system of civil liability is very difficult, on the other hand compensation of such a vast damages need a critical analyses. For solving this problem, damages compensation through insurance were recommended by many lawyers. In this paper we try to answer whether the current and future victims can be supported by civil liability insurance due to transfusion of contaminant blood or not. Although we accept civil liability insurance because of existence some difficulties, difficulties of imposing liability, we recommend compensation fund for medical incidence since its good effects on French law.

Key words:

Civil liability, contaminant blood, blood transfusion, civil liability insurance, compensation fund